
Down to Earth

De kracht van gewoon 'zijn'

In de indrukwekkende documentaire *Down to Earth*, laat het Nederlandse echtpaar, Renata Heinen en Rolf Winters, zien hoe zij met hun drie jonge kinderen de wereld rondreizen, op zoek naar de 'Earth Keepers', de doorgevers van authentieke wijsheden uit oeroude culturen. De boodschap van de zieners en genezers die ze onderweg ontmoeten, is universeel: een betere wereld begint bij jezelf.

TEKST: ANNA MYRTE KORTEWEG

In een uitverkochte filmzaal in Nijmegen wordt de documentaire *Down to Earth* vertoond. De filmmakers, Renate Heinen en Rolf Winters, leidden de prachtige film zelf in. Na afloop beantwoorden zij de vragen van bezoekers. 'Het belangrijkste is dat jullie niet alleen naar de film kijken, maar er ook iets mee doen', zo kondigen zij de film aan. 'De verandering in de wereld moet van onderaf komen: 'down to earth' dus.' Voor Rolf en Renata gaat hun reis nog steeds door: 'Deel één van de reis, was de reis zelf, inmiddels zo'n twaalf jaar geleden. Hierop volgde het monteren van de film. Een proces dat jaren duurde. En nu komt deel drie, het verspreiden van de boodschap. Rolf: 'Op elk onderdeel van de 'reis' bewandelen we niet de gebaande paden.'

De aanleiding voor hun reis rond de wereld was om uit de 'rat race' te stappen. Renate: 'We vroegen ons af wat we onze kinderen nou echt wilden meegeven. We voelden dat we deelnemers aan een systeem waren geworden, waar we niet echt in geloofden. Voor ons was en is het nog steeds belangrijk om te durven vertrouwen in het leven en verbinding met de aarde te ervaren. Daar ontbrak het aan in ons hectische leven. Toen we werden uitgenodigd om een Indianenstam in Michigan te ontmoeten, hebben we geen moment getwijfeld. Uiteindelijk hebben we vier

Renate Heinen en Rolf Winters met hun drie kinderen

jaar in de natuur, bij deze stam gewoond. De wijsheid van de stamoudste, Nowaten (hij die luistert), trof ons zo dat we hem zo vaak mogelijk bezochten om te luisteren naar zijn verhalen. Zo kwamen we op het idee van de film. We dachten: 'Deze kennis en wijsheid mag niet verloren gaan. Als hier, verstopt in het bos, zo'n bijzondere man leeft, dan moeten er over de hele aarde zulke mensen leven.' We besloten om een >

Nowaten (he who listens), Potawatomi-medicijnman

‘Earth Keepers’ zijn op een natuurlijke manier met alles verbonden

jaar op reis gegaan, naar de Aboriginals in Australië, de Quero in Peru, de Shuar in het Amazone Regenwoud, de San in de Kalahari woestijn – op zoek naar de ‘Earth Keepers’”

Universele taal

Rolf: ‘De film raakt een zenuw die open ligt in de maatschappij en overall dwars doorheen loopt. We hebben geen specifieke doelgroep. Mensen met verschillende sociale en culturele achtergronden voelen zich aangesproken. Onze film spreekt een universele taal. De kijker herkent in de ‘Earth Keepers’ iets heel eenvoudigs wat we allemaal diep van binnen kennen: gewoon ‘zijn’. De ‘Earth Keepers’ zitten veel minder in hun hoofd en zijn op een natuurlijke manier met alles verbonden. Die kracht van ‘gewoon zijn’ was voor Renate en mij de grootste openbaring van de reis. Wij legden steeds meer laagjes af: minder moeten, minder willen, minder denken. Dingen leken steeds meer spontaan op hun plek te vallen. Zo verliep de reis ook. We waren geen doorwinterde filmmakers, hadden geen ervaring, geen productieteam. Door een grote aaneenschakeling van toevalligheden, ontmoeten we toch steeds de juiste mensen. Aanvankelijk dachten we dat het reizen als gezin een belemmering zou vormen. Maar juist doordat we een familie waren, werden we veel makkelijker in gesloten gemeenschappen toegelaten. Het hielp in die zin ook mee dat we geen officiële filmploeg waren.’

Aarde goed achterlaten

‘We krijgen soms de vraag of het niet moeilijk was om ons aan te passen. Maar terugkeren naar ‘de beschaving’ was voor ons veel moeilijker dan weggaan. In de natuur gaan wonen is een geleidelijk proces. De natuur omarmt je, je gaat je er vanzelf thuis voelen. Voor Renata was dat al vanzelfsprekend. Zij is kunstenaar en heeft altijd een diepe verbondenheid met de natuur gevoeld. Ik ben meer rationeel opgegroeid, heb bedrijfseconomie gestudeerd en heb mijn sporen verdiend in het bedrijfsleven. Door de reis ben ik blijvend anders tegen het leven gaan aankijken. Tijdens die vijf jaar is mij een hele andere levensvisie aangereikt. Het begint al met nadenken over leven en dood. Ik ben opgevoed met het geloof dat de dood het einde is. Een raar concept, want waar doe je het dan allemaal voor? De ‘Earth Keepers’ die wij ontmoetten zien de dood slechts als een vervolgstap op je reis. Deze zienswijze groeide bij mij van een mooi idee, tot een diep weten en ervaren. Het is bevrijdend om niet meer op te zien tegen de dood. Tegelijkertijd brengt het ook een gevoel van verantwoordelijkheid met zich mee: als je leven na de dood verder gaat, dan moet je het hier ook goed achterlaten. Ik kan me niet meer voorstellen dat ik zo veel mogelijk geld en spullen zou willen vergaren, als dat andere mensen en de aarde schaadt.’

‘Aan het einde van onze reis stierf Nowaten.’ vertelt Renate. ‘Bij de begrafenis zeiden de Indianen tegen de aanwezige westerlingen: ‘Niet huilen, want

dat is je eigen zelfmedelijden. Daarmee houd je de 'spirit' vast, terwijl je blij moet zijn dat hij teruggaat naar huis.' Alle mensen die je verliest, zijn er altijd. Vanuit die verbondenheid sta je heel anders in het leven. Het verandert je begrip van tijd en ruimte.

Zo hebben we ook naar gezondheid leren kijken. Sjamanen benaderen ziekte vanuit energetisch perspectief. Een van de meest controversiële opmerkingen in de film is dat we onze eigen ziekte creëren; als je niet in afstemming met je 'spirit' leeft, dan kan het zomaar zijn dat je een ernstige ziekte krijgt. Ziekte zit in iedereen. Als je van het pad van je hart afwijkt, dan kan die ziekte zich openbaren. Ik vind het nog steeds onbegrijpelijk dat een 'healer' een ernstige ziekte als kanker zo kan weghalen. Maar als je het ziet gebeuren, ga je anders naar de werkelijkheid kijken. Op onverklaarbare wijze verdwenen ziektes en gezwellen van mensen in onze omgeving die zich door een sjamaan lieten 'healen'. Een vriend van mij was genezen van kanker, nadat Nowaten hem had behandeld. Nowaten zei dat hij zijn hele manier van denken moest veranderen, anders zou het zo weer terugkomen. Een echte 'healer' zegt niet: 'Ik ben de dokter en ik ga jou beter maken.' Een 'healer' is gelijkwaardig. Hij helpt je om zicht te krijgen op je blinde vlek en doet een beroep op jouw zelfgenezende krachten.'

Luisteren naar je hart

Het is opvallend dat de wijsheid van de 'Earth Keepers' onderling zoveel overeenkomsten vertoont, ook al wonen ze verspreid over de hele aarde: 'In de Kalahari woestijn zijn andere rituelen en gewoontes dan in het Amazone regenwoud, maar in de kern is de boodschap steeds hetzelfde: luister naar je hart en zorg goed voor de aarde. Als we ergens aankwamen moesten we aan de ene kant steeds vanaf niets opnieuw beginnen en aan de andere kant ging het gesprek gewoon verder.'

Sustainability

Rolf en Renate zijn op dit moment met veel projecten tegelijk bezig. Naast het distribueren van de film en het opleiden van mensen om de dialoog na afloop van de filmvertoningen te faciliteren, zijn ze in gesprek met het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap om 'sustainability' als een van de leerdoelen op de kaart te zetten. Ook ontwikkelen ze een onderwijsprogramma en zijn ze tussen de bedrijven door volop bezig met het schrijven van boeken: een boek van Rolf over 'wisdom-based-leadership', een boek van Renata over leven in verbondenheid met de natuur en een boek van hen samen – een koffietafelboek met foto's en verhalen van de reis. Verder werken ze voor diverse organisaties die, geïnspireerd door de film, 'sustainability' in hun organisatiedoelstellingen willen opnemen. Ten slotte is het echtpaar een online platform aan het ontwikkelen, waarop de door de film geïnspireerde duurzame projecten en kennis wordt gedeeld.

Verbinding

Verbondenheid is een centraal thema in de film. Ieder mens is verantwoordelijk voor het welzijn van het geheel. Rolf sluit de film af met woorden die verwijzen naar deze verantwoordelijkheid: 'Ik voel dat ik onderdeel ben van een steeds groter wordende familie. Ik maak me niet langer zorgen over de toekomst van onze kinderen. Want in ons hart hebben we alle antwoorden. Zolang we onszelf maar de juiste vragen durven te stellen. Als ik in verbinding blijf, dan heb ik toegang tot een oneindige bron van wijsheid en begeleiding. Uiteindelijk zijn we allemaal 'Keepers of the Earth'. ✨

www.downtoearthfilm.com

Luister naar je hart en **zorg goed voor de aarde**

